

קובץ

האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת בא תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:00	17:28	* 16:36	י-ם
17:56	17:24	16:33	ת"א
17:55	17:24	16:32	חיפה
18:00	17:28	16:36	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:16

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת בא תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש שמות

1 המתכון לחיים רגועים

פרשה למעשה:

6 אדם רואה לפי צבע המשקפיים בהם הוא בוחר

8 מאמינים בני מאמינים

12 התבוננות האדם בבריאה

17 התעללות - מהי?

שלום בביתך:

23 עין טובה - מחשבת האדם בתוך ביתו

המתכון לחיים רגועים

מה ללכת אליו, אל פרעה, עוד פעם?
הרי כבר ראינו, לא פעם ולא פעמיים,
שהוא 'עושה צחוק' מכל המכות.

מבטיח ואינו מקים". אחרי שבע
מכות, שבן אנוש נורמאלי אינו יכול
לסובלן, עדיין עומד פרעה במריו. הוא

מבטיח לשלח

את בני ישראל,

ובחלוף המכה

חוזר לסורו, ככלב

השב על קיאו, מה

תועיל לו, אפוא,

מכה נוספת? וכי

אם זו תבוא, האם

פתאום ישלח הוא

את בני ישראל?

משה מכיר היטב

את נפש פרעה, "יִדְעַ צְדִיק נַפְשׁוֹ

בְּהִמָּתוֹ" (משלי יב, ט), והוא יודע שמכה

נוספת לא תועיל, אם כן בשביל מה לו

ללכת?

אפשר בהחלט להבין מחשבה זו.

בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹ
וְאֶת לֵב עֶבְרָדָיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי אֵלָה
בְּקִרְבּוֹ (שמות י, א).

בפסוק זה נשמעת, כביכול, נימה של
"הצטדקות" מצד הקב"ה כלפי משה
רבנו, רעיא מהימנא. הקב"ה פונה

למשה בבקשה

מיוחדת: "בֹּא אֶל

פְּרַעֲהַ", והתרה בו

על המכה הבאה.

ולאחר מכן הוא

מצטדק בפניו

ומתרץ: "כִּי אֲנִי

הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹ

וְאֶת לֵב עֶבְרָדָיו".

ככל הנראה היה

כאן איזושהו דין

ודברים נסתר בין משה רבנו לבין

הקב"ה, ולמשה רבנו היה שמץ של

טענה שלא ללכת אל פרעה שוב.

הקב"ה הבחין שבעומק ליבו של משה

יש איזושהי הרגשה של - "בשביל

"להשכיל להפוך את

הגשמיות לדוהניות

ולהרבות קדושה

זטהרה בעולם"

באותה שפה. אין טעם להביא עליו עוד מכה ועוד מכה. הדרך היחידה, אולי, "לדבר" עם אדם כזה היא בשפה אחרת, מכה מסוג אחר.

מה כבר יש לצפות מאדם שהכריז זה עתה, במכת ברד, בפה מלא: "קִטְאֲתִי הַפְּעַם, ה' הַצְדִּיק וְאֲנִי וְעַמִּי הֶרְשָׁעִים", ואחר רגע כמימריה: "וַיִּסֶף לַחֲטֹא וַיִּכְבֵּד לְבוֹ הוּא וְעַבְדָּיו וַיִּחַזַק לֵב פְּרַעֲה וְלֹא שָׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

משום כך אמר לו הקב"ה: "בֹּא אֶל פְּרַעֲה" - אף על פי שבסתר ליבך אינך מרגיש תועלת טבעית בהליכה אליו, מכל מקום תמשיך בשליחותך. "בֹּא אֶל פְּרַעֲה" להביא עליו שלוש מכות נוספות ["בֹּא" - עולה בגימטריה ג'. רמז לו: ג' מכות יביא עוד עליו, (בעל הטורים)]. ואל תתמה על כך שלמרות המכות הקשות הוא עדין עומד

כל אחד, שהיה מדבר על ליבו של מישהו פעם אחר פעם, ומבחין שאינו משיג כל תוצאה מהדיבורים, והלה נשאר בדיוק כפי שהיה - בוודאי היה חדל מלהוסיף ולדבר. מה יש לדבר עם מישהו שלועג לכל הדיבורים שמדברים איתו?

משה רבנו, כמובן, לא הביע שמץ של התנגדות לשוב וללכת אל פרעה, אלא עשה כדבר ה', אך מכל מקום הקב"ה - שהוא בוחן ליבות וכליות - הבחין שבעומק ליבו של משה קיימת נטייה מסוימת שלא ללכת.

משה רבנו הבין שפרעה הוא מאותם אלו שעליהם אומר הכתוב (משלי יח, ב): "לֹא יִחַפֵּן כְּסִיל בְּתִבּוּנָה", ואומר (קהלת ב, יד): "וְהַכְּסִיל בְּחֻשָׁף הוֹלֵךְ". פרעה אינו מבין את השפה שדיברו איתו עד כה, ואין טעם להמשיך לדבר איתו

לעילוי נשמת

אור אורי בן ירדנה ז"ל

הראשונים דנים בשאלה יסודית: מדוע פרעה נענש על קשיות עורפו, והרי הקב"ה הקשה את ליבו, ובכך שלל ממנו את ה"בחירה החופשית"? ידועים דברי חז"ל (נדה טז ע"ב): "אותו מלאך הממנה על ההריון לילה שמו, ונוטל טיפה ומעמידה לפני הקדוש ברוך הוא ואומר לפניו: 'ריבונו של עולם! טיפה זו - מה תהא עליה - גיבור או חלש? חכם או טיפש? עשיר או עני?' ואילו רשע או צדיק לא קאמר, כדרכי חנינא דאמר רבי חנינא: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר (דברים י, יב): 'וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֵׂאל מֵעַמֶּךָ כִּי אִם לִירָאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ'."

עלינו להסתכל בזוית ראייה נכונה: גבורתו של אדם גיבור, המרים משקולות או שובר לבנים, אינה באה כתוצאה מהאימונים שלו! גבורה זו נקבעה עוד קודם צאתו לאוויר העולם! הגבורה שלו נקבעה בעת שהמלאך הממונה על ההריון הביאו לפני הקב"ה ואמר לפניו: "ריבונו של

במריו - שכן הוא מעצמו היה נכנע להן, אלא ש"אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו", ועשיתי זאת עבור מטרה ברורה: "לְמַעַן שְׂתִי אֶתְּתִי אֵלָהּ בְּקִרְבּוֹ". לשם כך עלי להביא עליו עוד מכות, ועליך להמשיך בשליחותך.

פירוש נוסף: הקב"ה מבקש ממשה רבנו לבוא פעם נוספת אל פרעה - "בֹּא אֶל פְּרַעֲהוּ", משום שהפעם שונה התראה זו מהתראות קודמות. הפעם מוזכר דבר שעד כה לא נזכר: "כִּי אֲנִי הַכְּבִדְתִּי אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדָּיו!"

במכת ברד, שנאמר בה (ט, ט): "הִירָא אֶת דְּבַר ה' מֵעַבְדֵי פְּרַעֲהוּ הַנִּים אֶת עַבְדָּיו וְאֶת מְקַנְהוּ אֶל הַבְּתִים", התעורר צורך מיוחד להכביד את ליבם, כדי שעבדי פרעה לא "ילחצו" על פרעה לשלח את בני ישראל. ומשום שהקב"ה הכביד את ליבם - הוא מבקש ממשה בקשה מיוחדת, לשוב ולהתרות, והפעם בפרעה וגם בעבדיו.

ומקוטלג מראש! הקב"ה, הוא הזן והמפרנס, "פֹּתַח אֶת יַדְךָ וּמְשֻׁבֵּיעַ לְכָל חַי רֵצוֹן" (תהילים קמה, טז), ורק אליו עלינו לשאת את עינינו.

אדם שחי באמונה זאת, יכול לחיות בנחת ובשלווה. אדם כזה אינו נלחץ, ואינו רודף אחרי הכסף. הוא יודע "לתרגם" את הכסף הגשמי שניתן לו משמים לענייני קדושה. על ידי שהוא תורם מכספו לתורה וללומדיה הוא מרבה קדושה וטהרה בעולם! וכך הופך הוא את הדבר הגשמי, את הכסף לרוחני!

זוהי החוכמה הגדולה: להשכיל להפוך את הגשמיות לרוחניות ולהרבות קדושה וטהרה בעולם.

אם איננו מנצלים את הכסף לדברים רוחניים - לא השגנו את התועלת האמיתית שלשמה ניתן הוא לנו. יש מיליארדרים רבים בסעודיה, שאין כל תועלת לכסף הרב שברשותם.

הדבר היחידי שלא נקבע מראש הוא: "צדיק או רשע". זה תלוי אך ורק בבחירה החופשית שניתנה ביד כל

עולם! טיפה זו מה תהא עליה - גיבור או חלש?"

כמו כן בעניין חוכמה או טיפשות, עשיר או עני: יש בני אדם, שהקב"ה קבע שהם יהיו עשירים - לכן גם אם הם אינם פקחים במיוחד, גם אם אינם ממולחים באופן יוצא דופן, כל דבר שהם ישימו את ידם עליו יצמיח כסף. ובמידת הצורך, הקב"ה יטריח את אליהו הנביא לבוא אף ממרחק אלפי פרסאות כדי להביא להם את הכסף.

ולהפך, יש כאלו שהקב"ה קבע שהם יהיו עניים, וכיון שכך - יתהפך העולם, והם ישארו כאלו! גם אם הם יהיו פיקחים, מוכשרים וממולחים - כל אלו לא יעזרו להם לשנות את שנקבע להם מראש. הם יכשלו בכל עסקה שיכנסו אליה.

ולכן על כל אחד לדעת: מה ש"מגיע לך" - יבוא אליך עד היד. ומה ש"לא מגיע לך" - גם אם הוא הגיע אליך באיזושהי צורה, ילקח ממך. עשיר או עני, חכם או טיפש הכל נקבע על ידי הבורא יתברך שמו! הכל מסודר

אחד ואחד.

לפני, והנה לא רצה לשלחם לכבוד השם. אבל כאשר גברו המכות עליו, ונלאה לסבול אותם, רך ליבו, והיה נמלך לשלחם מכובד המכות, לא לעשות רצון בוראו. ואז הקשה השם את רוחו, ואימץ את לבבו למען ספר שמו, כעניין שכתוב (יחזקאל לח, כג):
 'וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְּשִׁיתִי וְנִוְדַעְתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי ה'."

כאשר בן אדם מכביד את ליבו פעם אחר פעם, וממאן לשמוע את דבר ה' - ניטלת ממנו הסייעתא דשמיא, וגם כאשר סוף כל סוף הוא רוצה לשוב, אין הוא מסוגל בהיעדר הסייעתא דשמיא לכך.

לפי זה מתקשים הראשונים, מדוע הכביד הקב"ה את לב פרעה, הרי בכך נשללה ממנו הבחירה החופשית?

הרמב"ן מתרץ זאת, וזה לשונו: "ויש בו שני טעמים ושניהם אמת. האחד, כי פרעה ברשעו, אשר עשה לישראל רעות גדולות חנם, נתחייב למנוע ממנו דרכי תשובה, כאשר באו בזה פסוקים רבים בתורה ובכתובים, ולפי מעשיו הראשונים נידון".

"והטעם השני, כי היו חצי המכות עליו בפשעו, כי לא נאמר בהן רק: 'וַיִּחַזַק לֵב פְּרַעֲוֹה' וכן 'וַיִּכְבַּד פְּרַעֲוֹה אֶת

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אדם רואה לפי צבע המשקפיים בהם הוא בוחר

יפרש את כל האיתותים שנשלחים לו משמים בצורה הנכונה.

כי באותה מידה שאדם מודד לעצמו - בה מודדים עימו, ובאותה דרך שהוא בוחר ללכת - מאפשרים לו ללכת.

פרעה הרשיע. מגיעות לו מכות. אך כיון שהוא לא היה מעוניין לשים לב - הקב"ה השאיר לו את המקום ואת האפשרות להמשיך בדרכו ולא לשים לב למרות המכות.

זוהי הכבדת הלב האמורה אצל פרעה. ככל הנראה לא התמלאה סאתו, ולא הגיעה שעתו לקבל את המכה הסופית, ומשום כך קיבל את הכוח להכיל את המכות מבלי להשתנות. כך הצטברו עוונותיו, וכשהתמלאה הסאה קיבל את עונשו הסופי ונמחה מן העולם.

"בדרך שאדם רוצה לילך - בה מוליכין אותו" (מכות י:). הקב"ה "נותן לרשע רע כרשעתו", ונותן לו כוחות מיוחדים שיוכל להמשיך בדרכו,

וְלִמְצוֹן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְּנֵהוּ וּבֶן בְּנֵהוּ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם (שמות י, ב).

פירש רש"י: "התעללתי - שיחקתי, כמו (במדבר כב, כט) 'וַיֹּאמֶר בְּלָעַם לְאַתּוֹן כִּי הִתְעַלְלָתָּ בִּי'".

הקב"ה מתנהג עם האדם במידה כנגד מידה. פרעה ששחק על דברי ה' - הפך בעצמו ללעג ולשחוק. באותה המידה שהוא סבר להתלוצץ על הקב"ה - הקב"ה התלוצץ עליו, ומקרא מלא דיבר הכתוב (משלי, ג לד): "אִם לְלֹצִים הוּא יִלְיִץ".

אדם שהולך בדרך של ליצנות - גם אם הקב"ה יביא עליו עונש, בתוך העונש הוא ישאיר לו מקום לפרש אותו בצורה הפוכה, בצורה של ליצנות, מבלי להבין שזה עונש! אדרבה! הוא יפרש את העונש בצורה ש"תתאים" לליצנות שלו.

עד כדי כך, הלץ לא למד מוסר! הקב"ה ידאג לכך שהוא יוכל להמשיך ללכת בדרכו, דרך הליצנות, ולא

בעוד שכן אדם נורמאלי רואה בברד הניתך ארצה את יד ה', ובעובדה שהחיטה והכוסמת לא לקו הוא רואה את יד ה' ביתר שאת וביתר עוז, והוא רואה בכך "פלאי פלאות" - פרעה רואה את מה שהוא רוצה לראות!

את מה שאדם רוצה לראות - את זה בדיוק הוא יראה. הכל תלוי ב"משקפיים" שהוא מרכיב לעיניו.

השמש מאירה, זו עובדה! אורה בהיר. אם תשים משקפיים שחורים לעיניך - תראה שחור! - אבל אין זה בגלל שהשמש שחורה.

הקב"ה רוצה אך ורק להיטיב לברואיו. אין אצלו, חס וחלילה, כל רצון להציק למישהו או "לשחוק" ממנו - אלא שאדם מייצר לעצמו מצב שבו הוא מרכיב, כביכול, "משקפים שחורים" לעיניו, ומשום כך נראית לו ההנהגה עימו "שחורה". הוא מושך אליו צורת הנהגה כפי שהוא ובאשר הוא, ובדרך שהוא בוחר ללכת - בה מוליכים אותו.

להוסיף ולהרשיע, כי זוהי הדרך שבה הוא בחר.

רשעים שלועגים על דברי תורה - סופם שהם בעצמם יהיו ללעג ולקלס כשתתמלא סאתם. בינתיים הקב"ה נותן להם אפשרות "להיתפס" בלעג ובליצנות, וזאת למרות "איתותים ברורים" שבכל זאת נשלחים אליהם משמים.

ה"אור החיים" הקדוש כותב, שבתוך מכת ברד הנוראה שהרסה את כל מצרים, הקב"ה הכניס לפרעה אפשרות להמשיך ולכפור, להמשיך ולהתלוצץ.

כיצד?

"כראות פרעה כי לא שלטה מכת הברד בחיטה ובכוסמת, שלא כפי הטבע, כאומרם: 'פלאי פלאות נעשו להם', הוא לא יתלה כי ה' הפליא, אלא יתלה כי אין שליטת אלוקי ישראל בכל הווה, וזה יגיד, ח"ו, השיתוף, ואין שליטה בכל".

מאמינים בני מאמינים

רק הבורא יתברך הוא הקובע המצוי והמשגיח, והוא הכוח המניע והמפעיל של העולם.

בתחילה כשירדו אבותינו למצרים כולם היו מאמינים בני מאמינים, שומרים את התורה המצוות והמנהגים שהונהגו בבית ישראל סבא והונחלו להם על ידי השבטים הקדושים, אף אחד לא סטה מן הקו, כולם הלכו בדרך המלך-דרך התורה והמצוות.

אך ברבות השנים, "וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אָחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא" (שמות א, ו-ז), השבטים הקדושים נפטרו והמצרים העבידו את ישראל קשות, "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעֶבְדָּה קָשָׁה בְּחֶמֶר וּבְלִבָּנִים וּבְכָל עֲבָדָה בְּשָׂדֵה" (שמות א, יד), העבידו אותם מעלות השחר ועד לאחר צאת הכוכבים ולא נתנו להם לראות אור יום בביתם, ובכך הרחיקו אותם מן התורה והמצוות, "תִּכְבְּדוּ אֶת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְעָבַדְתֶּם אֵת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְעָבַדְתֶּם אֵת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְעָבַדְתֶּם אֵת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְעָבַדְתֶּם אֵת הַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם" (שמות ט, יד), שלא

"וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְיָבֵן בְּנֵי אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֹתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בָּם וַיִּדְעֹתֶם כִּי אֲנִי ה'" (שמות י, א-ב).

ה' יתברך הכה את מצרים בעשר מכות שונות ומשונות והשתמש לשם כך בכל סוגי שמשיו ומשרתיו- באש, במים, ברוח בחיות ובבהמות, כדי לחזק, לחסן ולהשריש את אמונת ה' הצרופה בליבם של ישראל ולהראותם שלבורא יתברך יש שליטה מוחלטת בטבע, וּמְלֻכּוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה (תהילים קג, ט), "הטבע" בגימטריא "אלוקים", ללמדך שהטבע בידו יתברך "כחֶמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר" (ירמיה יח, ו), והוא בּוֹרֵא וּמְנַהֵג לְכָל הַבְּרִואִים, והוא לְבָדוּ עֲשָׂה וְעוֹשָׂה וְעֹשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים (מתוך י"ג עיקרי האמונה).

ה' יתברך לא השאיר שום פתח לאדם לחשוב שאולי חלילה וחס יש עוד כוחות אחרים בעולם שפועלים, "בְּלִתִּי לֹהַ לְבָדוּ" (שמות כב, ט), "בְּעֵבֹר תִּדְעַ כִּי אֵין כְּמוֹנֵי בְּכָל הָאָרֶץ" (שם ט, יד),

שביכולתנו וה' יתברך ישלח עזרנו מקודש ויראה לנו שגם דברים שלא יתכן במציאות שיתקיימו, בסופו של דבר מתקיימים, כי האמונה הצרופה טמונה בליבות ישראל, ועלינו רק לעורר אותה! "ישראל מאמינים בני מאמינים" (שבת צ"א ע"א), "וַיֵּאֱמְנוּ הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות ד, לא), כל ישראל האמינו!

זאת אומרת שגם כשרואים שלכאורה אין בהם אמונה וחבל על הזמן, הם לא יאמינו-זו טעות, חייבים לייסד בעצמנו היטב שעם ישראל הם בני אדם שמקבלים, והאמונה הצרופה טמונה בליבים! וגם אם כעת הם רחוקים משמירת תורה ומצוות, מ"מ לאחר שמדברים איתם מעט הם מתלהבים ונהפכים להיות שלהבת של קדושה וטהרה!

"וַיֵּאֱמְנוּ הָעָם", ישראל מאמינים בני מאמינים!

הצדיק רבי משה וולך ע"ה שהיה ירא שמים בתכלית, למד רפואה באוניברסיטאות הגדולות בהמבורג

יוכלו ולא יהיה להם זמן לדבר דברי תורה, ואם כבר היו מקבלים עוז ומדברים את דברי התורה הקדושה, היו מוכים מיד מכות נוראיות על ידי שוטרי מצרים, וכך לאט לאט שכחו עם ישראל את מנהגי האבות התורה והאמונה הצרופה שהייתה נטועה בליבים, "וַתִּפְּלֵא הָאָרֶץ אֶתָם" (שמות א, ז), "התמלאו בתי תאטראות ובתי קרקסאות של מצרים ביהודים" (מדרש תנחומא שמות סימן ו').

המצרים גרמו לישראל לרדת מאמונתם, ולכן הכה בהם ה' מכה רבה ועצומה ובכך החזיר את האמונה הצרופה הנטועה בלב כל יהודי ויהודי.

לפעמים כשאנו רוצים ליזום מעשים לפיתוח התורה המצוות והמעשים הטובים בעם ישראל וקירוב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, עולות מחשבות שדבר זה לא יועיל, הכל הלך ונאבד, חבל על הזמן, אין מה לדבר.

אך זה לא נכון. ישראל מאמינים בני מאמינים! עלינו לעשות כל

צֶדֶק אָבֵא בָּם אֹדֶה י-ה" (תהילים קיח, ט).

דוקטור וולך קיבל אותה במאור פנים ושאלה אותה כמה שאלות, באיזה חודש היא להריונה וכדו', נתן לה סידור תפילה ואמר לה שתתפלל כמה תפילות קודם הלידה.

התרעמה החלוצה ואמרה: "אני לא מאמינה בדברים האלה!"
"אבל את יהודיה לא?" שאל הרב.

"ודאי שאני יהודיה, אני יהודיה יותר מכל היהודיות!"

"טוב", השיב הרב, "במה את כן מאמינה?"

"אני מאמינה בטבע!" ענתה.

"וכשאת צריכה עזר וסיוע למי את פונה?" שאל הרב.

"אני מבקשת מהטבע שיעזור לי".

"בסדר גמור", השיב הרב, "תיכנסי

שבגרמניה והתעשר עושר גדול מירושות שקיבל וכדו', החליט לעלות לארץ ולעזור ליהודי ארץ ישראל.

כשעלה לארץ והתגורר בירושלים נוכח לדעת שהיה שם בסה"כ בית חולים אחד קטן בשם "משגב לדך" (בעיר העתיקה), ולכן החליט להקים את בית חולים "שערי צדק" ולהעמיד שם רופאים ואחיות שיוכלו לעזור ולטפל ביהודי ארץ ישראל.

קודם לכן, לפני 011-021 שנים כל מי שגר בירושלים היה ירא שמים וצדיק, ולא היה אדם אחד שחלילה וחס מחלל שבת, אך באותה העת התחילה תקופת החלוצים והחלוצות ששכרו כל מיני דירות בירושלים והתחילו להתגורר שם.

לימים אחת מהחלוצות הייתה צריכה ללדת והפנו אותה התושבים לבית חולים "שערי צדק", "פְּתָחוּ לִי שַׁעְרֵי

לעילוי נשמת

פִּירְחָה בַּת רַבְקָה ז"ל

לחדר הלידה".

ניגש הרב לאחיות וציווה עליהם להשאיר אותה בחדר ולא להיכנס לעזור לה.

בינתיים תקפו את האישה צירי לידה והתחילה לצעוק "אָי, אָי, הטבע תעזור לי!"

האחיות מיד רצו ללכת ולעזור לה, אך רבי משה וולך עצר אותן ולא נתן להן ללכת.

"הטבע, תעזור לי!!!", צעקה האישה. שוב קמו האחיות ורצו ללכת לטפל בה, אך רבי משה וולך עצר אותן ואמר להן שהוא יתן להן את האות אימתי ללכת ולטפל בה.

צירי הלידה גברו וגברו ופתאום צעקה האישה "אלוקים, תעזור לי!!!"

מיד הורה דוקטור וולך לאחיות לרוץ ולטפל בה ואמר "עכשיו ודאי שזה אמת, קודם לכן אלו לא היה כאבים באמת, אם היא צועקת "הטבע תעזור לי", עדיין לא הגיע שעת השיא, אבל כשיגיע השעה היא תצעק "אלוקים", אין מה לעשות, "ישראל מאמינים בני מאמינים".

יכול האדם להגיד לך אני מאמין בטבע ולא מאמין בכל האמונות הללו, אבל בתוך תוכו הוא מאמין.

ודבר זה נלמד מניסיון של שנים רבות, הגעתי לכל האנשים האלה וישבתי איתם אחד אחד, שאלתי אותם כל מיני שאלות וחפרתי עמוק עמוק בליבם, ובסוף גילתי שאין יהודי שאין בו את השורש באמונה.

לאחר כמה דקות הוא כבר שוכח שבתחילת השיחה הוא אמר שאינו מאמין, ולפעמים במהלך השיחה אנו נוכחים לדעת שהוא המאמין הגדול ביותר, הוא אומר שהוא כופר בהכל, אך מאמין גדול הוא!

כך זה כל יהודי, יש רק אבק שמכסה, אבק תרבויות הגויים, "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם" (תהילים קו, לה), זה כיסה על האמונה הצרופה בבורא העולמים, אבל בתוך כל יהודי יש את האמונה, ובסוף הוא מגיע אליה.

שמעתי בעבר מהדרשן המופלג רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל שסיפר, אשר

ישראל ה' אלוקינו ה' אחד. כשמגיע הדבר לעצמות, אפילו אנשים הכופרים ביותר נעשים המאמינים הגדולים ביותר!

"מִיִּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבֹּת אֶת הָאֱלֹהִים" (שיר השירים ח, 1), זהו אותו ניצוץ קדוש הטמון בכל יהודי ויהודי, עלינו רק להדליקו ואז נראה שכל כולו נעשה שלהבת של קדושה וטהרה. "אִישׁ תָּמִיד תִּנְקַד עַל הַמְּזֻבָּח לֹא תִקְבֶּה" (ויקרא ו, 1), יהי רצון שנזכה לקרב ליבות ישראל לאביהם שבשמים ובזכות זה נזכה לראות בגאולה השלמה במהרה, אמן.

פעם אחת היה יהודי כופר ברוסיה, שהלך לשדה ולקח עמו ספר תורה של אחד הסבים שלו, והיה קורע אותו לעיני כולם כדי להראות שאינו מאמין.

לפתע עבר שם טרקטור ובלא שימת לב דרך לו על הרגל.

צעק אותו כופר בקול גדול "אֵי, אלוקים, תעזור לי! שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד!"

ביד אחת הוא קורע את הספר תורה להראות שבכלל לא מאמין, אך ביד השניה הוא מניף ידו ואומר שמע

התבוננות האדם בבריאה

ניסי מצרים, הקב"ה עושה לישראל ניסים גלויים - עוד נס ועוד נס, עד שבני ישראל יוצאים מארץ מצרים, ואז עושה להם הקב"ה את הנס הגדול ביותר - נס קריעת ים סוף.

ויש להבין, מה היתה תכלית כל הניסים הללו?

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲה, פִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדָּיו לְמַעַן שַׂתִּי אֶתְתִּי אֱלֹה בְּקִרְבּוֹ. וְלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵה וְכוּ בְנֵה אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בְּמִצְרַיִם, וְאֶת אֶתְתִּי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בָּם וַיִּדְעוּתָם פִּי אֲנִי ה' (שמות י, א-ב).

בשבתות אלו עוסקים אנו בסיפור

חוקיות, שלפיה מתקיימת הבריאה: זריחת השמש במזרח, ושקיעתה במערב, ממשלת השמש ביום, והירח - בלילה, ועוד חוקים רבים. גם גבולות הים נשמרים כבר קרוב לששת אלפים שנה, וכל מערכות הטבע פועלות ללא הרף במתכונת שקבע הקב"ה בששת ימי בראשית, עד עצם היום הזה.

לכאורה, מה יש להתפעל מהטבע? הלא בכל בוקר זורחת השמש, ואנו רואים את אותם שמים, עצים וציפורים. העין כמעט שאינה מתפעלת, אך מבט מעמיק מגלה לנו כי קיום העולם הינו נס תמידי, נס נסתר.

מי שיתבונן בבריאה ויחקור את הדברים המופלאים שיצר הקב"ה בעולם, יגלה את הניסים המוכסים יותר. ההתבוננות בבעלי החיים, בצומח ואף בחפצים דוממים מביאה את האדם להתפעלות מפלאי הבריאה המעידים על חוכמתו האינסופית של הבורא. התבוננות זו מביאה לחיזוק האמונה שה' הוא בורא השמים והארץ במאמר פיו, והוא יתברך מנהיג את העולם, ומקיימו בכל רגע ורגע.

כבר בתחילת הפרשה כתובה התשובה לכך: "לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּי אֱלֹהֵי בְּקִרְבוֹ. וְלְמַעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְּנֵי וְבֵן בְּנֵי אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֵתִי בְּמִצְרַיִם". כל האותות, המופתים והניסים הגלויים שעשה ה' במצרים - מטרתם היתה שבני ישראל יספרו לבניהם אחריהם על יד ה' וגדלותו. וכדי שנוכחור זאת בכל הדורות, ציונו ה' על מצוות מסוימות הנעשות 'זכר ליציאת מצרים', כמו שבת ופסח, וכן מצוות תפילין המוזכרת בהמשך הפרשה, שתכליתה היא זכירת יציאת מצרים: "וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וּלְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצֵאתָנוּ ה' מִמִּצְרָיִם" (שמות יג, טז).

תפארתו של בורא עולם התגלתה ביציאת מצרים. ואולי גם עצם כניסת ישראל למצרים היתה בעבור הראות ה' יתברך את גדולתו ואת מופתיו. שהלא הניסים שהתרחשו במצרים התפרסמו בעולם כולו, כי מצרים שלטה אז על הכל, וכך האיר העולם כולו מגדולתו יתברך.

בבריאת העולם טבע הקב"ה בעולמו

השגחתו המפולאה של הבורא, הוא מתבונן סביבו במבט חדש, ומעתה הוא מתפעל גם מהתרחשות שנראית טבעית.

כמו שמלמדנו הרמב"ן: יסוד האמונה הוא שנאמין שכל מה שקורה לנו, וכל מה שמתרחש סביבנו אינו טבע ומקרה, אלא הכל מושגח ומכוון על פי דבר ה' בהתאם למעשינו. וההתבוננות בזה מחזקת את האמונה בה' הכל יכול.

ואכן, כך קרה במצרים, עשר המכות, שבכל אחת מהן נעשו ניסים ונפלאות, יציאת בני ישראל לאור יום מבית העבדים הגדול - מארץ מצרים הסגורה והמסוגרת, ולאחר מכן הנס הגדול ביותר - נס קריעת ים סוף, גרמו לכל אדם מישראל, ואף לאומות העולם, לראות בחוש כי ה' הוא האלוקים.

להלן מעשה נאה הממחיש את הרעיון שהבאנו.

פאבלו היה אמן פיסול גדול שחי באיטליה. הוא התבקש על ידי הנהלת המוזיאון של מילאנו להכין יצירת

אולם כוח ההרגל מונע מאיתנו לחוש אמונה זו. התרגלנו לראות את היצירה האלוקית ששמה "עולם", ואנו עלולים לשכוח מי הוא המחיה אותנו בכל שניה, ומי הוא המכלכל אותנו ברוב טובו וחסדיו עימנו.

כדי לעורר אותנו מתרדמת ההרגל, עושה הקב"ה את הניסים הגלויים, ומשנה סדרי בראשית. וזהו היסוד אותו מבאר לנו הרמב"ן בסוף פרשת בא, וזה לשונו:

"ומן הניסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבנו, עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא, אם יעשה המצוות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו עונשו, הכל בגזרת עליון".

תכלית כל הניסים היא, כדי שמהניסים הגלויים, שבהם יד ה' ניכרת לכל, ילמדו על הניסים החבויים בתוך הטבע. האדם התרגל לראות את השמש זורחת בכל בוקר, אבל כאשר מתרחש נס גלוי, ומתגלה לעין כל

נאנח פאבלו: "תתפלא לשמע, לא היתה כל התפעלות, הסוס לא זכה להתייחסות כלל!"

שמע החבר והבין: "פשוט מאוד! הסוס נראה כה אמיתי, עד שלא היתה סיבה לעצור לידו ולהתבונן, ולכן אף אחד לא הבחין כי הוא מגולף מעץ, מעשה אומן!"

- "יש לי עצה עבורך, פאבלו, חתוך את הסוס בזהירות לשניים, והעמד אותו כשהוא חצוי. כך יהיה ברור לכל שאין זה בעל חיים. או אז יתפעלו כולם למראה היצירה המדויקת!"

עשה פאבלו כעצתו, ואכן מראה הסוס החצוי עורר את סקרנותם של המבקרים, וכך הבחינו בסוס המגולף והתפעלו מיצירת המופת של האומן הגדול.

סיפור זה בא לְשַׁבֵּר את אוזננו, ולהמחיש כיצד הניסים הגלויים מגלים את אלו הנסתרים. הקב"ה ברא את הים וקבע לו חוקים: עד היכן יגיעו המים, ומהו אופן תנועות הגלים. חוקים אלו נראים בעינינו כטבע וכמנהגו של עולם, ולא תמיד רואים אנו בתוכם את יד ה'.

מופת שתעמוד בפתח המוזיאון ותרשים את אלפי המבקרים.

לאחר מחשבה החליט פאבלו לפסל סוס עץ, שיראה אמיתי לחלוטין. הוא קיווה שיהיה קשה להבחין כי מדובר בסוס עץ ולא בסוס חי.

לשם כך נדרשה השקעה עצומה. ואכן הוא שקד על מלאכתו יומם ולילה במשך תקופה ארוכה, עד שהסוס המושלם עמד על רגליו. התוצאה היתה מעבר לכל דמיון!

הסוס המגולף הובא אחר כבוד אל המוזיאון והועמד בפתחו, אך להפתעת האומן, שעמד בצד כדי לבחון את תגובות המבקרים, לא עוררה יצירתו המופלאה כל התפעלות! אנשים חלפו ליד הסוס, וכאילו לא הבחינו בו. פליאתו של פאבלו התחלפה אט אט באכזבה מרה, האומנם כל עבודתו היתה לשוא!?

והנה, נכנס ידו הטוב. הידיד, כמובן, התפעל מהיצירה המפולאה אודותיה כבר שמע, אך למראה פניו הנפולות של חברו האומן התעניין: "ספר לי, מה היו תגובות המבקרים?"

והתעצבה מאוד. שאלה אביה לסיבת העצב, והיא השיבה: "אוי, אבא, הדלקתי בטעות בחומץ! מה יהיה? עוד רגע יכבו הנרות, ולא יהיה לנו אור".

נענה רבי חנינא ואמר: "בתי, מה איכפת לך? מי שאמר לשמן וידלק, הוא יאמר לחומץ וידלק. מדוע את חוששת? הרי הקב"ה הוא המנהיג את הבריאה כולה, ובידו לעשות הכל!"

רבי חנינא האמין בכל ליבו באמיתות דבריו, בעיניו היה פשוט וברור שהקב"ה יכול להפוך את החומץ לחומר בערה. ואכן טבעו של החומץ השתנה, והוא בער כשמן. נרות השבת דלקו יפה ולא כבו בשעה הרגילה, אלא דלקו והאירו כל יום השבת, ובמוצאי שבת הביאו מנרות אלו אש להבדלה!

רבי חנינא ראה את יד ה' בתוך הניסים

מה עשה הקב"ה כדי לעורר את ברואיו מתרדמת ההרגל ולגרום להם להתפעל מן הבריאה? חצה את הים! העולם כולו חזה בשינוי סדרי בראשית, כולם התוודעו לנס העצום של קריעת ים סוף, והתעוררו בהתפעלות עצומה: "מי כה' אלוקינו!"

אומנם האמונה בה' מתחזקת מאוד בעיקבות הנס, אך היא גם זו המביאה את הנס. אדם המאמין באמת כי אין טבע ומקרה בעולם, והכל בגזרת עליון, זוכה להנהגה ניסית. וגם "הטבע" משתנה בהתאם לצרכיו.

הגמרא (תענית כה ע"א) מספרת על ביתו של רבי חנינא בן דוסא, שטעתה ושפכה לנרות השבת חומץ במקום שמן.

לאחר שברכה וקיבלה שבת בהדלקתם, גילתה הבת את הטעות

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

כפי שהזכרנו, תכלית הניסים היא שיספרו עליהם לבנים ולבני הבנים, כך שההתחזקות באמונה שהם הביאו בשעתם תלווה את עם ישראל לדורי דורות. אבותינו ראו את הניסים הגלויים וסיפרו עליהם לבניהם, והם לבניהם אחריהם. ובכל דור מחדש נגרם על ידי סיפור הדברים חיזוק גדול באמונה. ובכוח אמונה זו מסוגלים הבנים בכל דור ודור לראות את הניסים הפחות גלויים, ואף את אלו הנסתרים המתרחשים תמיד.

הנסתרים, בחוקי הטבע הקבועים, ולכן זכה לנס גלוי שאין בו מהלך טבעי, אלא כל כולו מעיד על השגחת ה'.

לא בכל דור עושה הקב"ה ניסים גלויים כנסי יציאת מצרים וכקריעת ים סוף, אולם את רישומם של ניסים אלו מצווים אנו להעביר לדורות הבאים. כמו כן, בכל תקופה במהלך הדורות התרחשו ניסים גלויים. ומעלה עצומה יש בסיפור הניסים ובהנחלתם.

התעללות - מהי?

אתה לוקח איתך?"

"כבש" - ענה היהודי כשהוא מפוחד מאוד - פגישה עם הפריץ הרשע אף פעם אינה אירוע טוב מידי...

"מה אתה מדבר?" - גיחך הפריץ - "האם כבש הוא זה? הלא כלב בדיך!!!"

"מחילה, אדוני הפריץ" - אמר היהודי ברצינות, מודע למשמעותה של כל מילה - "יש לי כאן כבש".

את אשר התעללתי במצרים (שמות י, ב). פריץ רשע ואכזר הבחין ביהודי אחד, כשהוא הולך ומושך אחריו כבש. הימים היו ימי ערב חג הפסח, והיהודי אסף פרוטה לפרוטה, עד שלבסוף הצליח לרכוש כבש על מנת לשחטו ולאכול את בשרו בחג.

חיוך זדוני עלה על שפתי הפריץ למראה היהודי. הוא עצר את כרכרתו, חסם את הדרך ושאל: "יהודי, מה

זקנו ופאותיו גזוזים, וכל גופו כואב
מהמכות שספג...

הוא ביקש מעומק ליבו: "ריבוננו של
עולם, אנא, תן לי כוח, עוז ועוצמה
להתנקם בפריץ על שלושת הפשעים
שעשה עימדי, כדי שיבין אחת
ולתמיד, שאינו יכול להתעלל סתם
ביהודי חסר ישע".

אט, אט החלים מפצעיו, ושוב היה
ביכולתו לעמוד על רגליו ולצאת
לעבודתו. הוא מיהר לקרוא לאחד
מחתיניו ושיתף אותו בתוכניתו
הנועזת. הלה התלבש בהתאם
להוראותיו, ענב עניבה ונטל תיק
עסקים מכובד. עוד באותו היום נקש
על דלת ביתו של הפריץ, הציג את
עצמו כמתווך סוחרי עצים, וסיפר
לפריץ כי אחד מלקוחותיו, סוחר
רציני, מעוניין למכור יער גדול בסכום
אפסי ממש. ואם אך ישקיע הפריץ
מעט בחטיבת העצים המשובחים שם
- יוכל להרוויח הון עתק!

הפריץ התעניין בהצעה והודיע
למתווך כי ברצונו לראות את היער
המדובר ולפגוש בסוחר. החתן הסיע
אותו במרכבתו ליער גדול בסביבה.
הם העמיקו לחדור אל סבך העצים,

הפריץ נהם לעומתו בזעם: "אינך
מתבייש להמרות את פי? אמרתי לך
שזה כלב, ואתה אומר שזה כבש?!"

הוא סימן לעגלונו, ותוך שבריר רגע
קפץ הלה ממושביו, החזיק ביהודי
האומלל והפשיטו מבגדיו, כשהפריץ
עצמו עומד ומצליף ביהודי האומלל
מכות נוראות, כשבכל מכה הוא צועק
בתרועת ניצחון: "נו, האם כבש הוא
זה, או שכלב יש לך?!"

טירופו לא נרגע עד שהורה לעגלון
לחתוך את זקנו ואת פאותיו של
היהודי, כשתוך כדי כך עומד הפריץ,
לועג לו ושואל בקול: "האם כבש הוא
זה או כלב?!"

בסופו של דבר נטל הפריץ את הכבש
והשאיר את היהודי האומלל על אם
הדרך, זב דם, שבור ורצוף.

כעבור שעות אחדות התחזק היהודי
מעט והצליח לחזור לביתו. הוא
היה כאוב ונסער ביותר בשל הפשע
שנעשה לו - את כל כספו המועט
השקיע בקנית כבש כדי לקיים את
מצות "וְשִׁמַּחְתָּ בְּבָשָׂה" (דברים טו, יד),
שהרי אין שמחה אלא בבשר וביין,
והנה - כעת אין לו לא כבש, ולא כסף,

רופאו האישי הזדרז לטפל בו, עד שלבסוף שבה אליו הכרתו. כאביו היו נוראים, אך מה שאיים להטריף את דעתו, היה זעמו על היהודי, והוא נשבע להתנקם בו.

ימים רבים שכב הפריץ חולה ומיוסר, עוד ועוד רופאים הגיעו לארמונו וניסו להביא מזור למחלתו, אך הם נילאו למצוא לו רפואה...

דבר מחלתו נודע ליהודי, והוא הגה רעיון חדש: 'המכות שהוכה הפריץ היו מידה כנגד מידה על המכות שהיכה אותי' - אמר בליבו - 'אך מה עם הכבש שנטל ממני, אשר חסכתי עבורו פרוטה לפרוטה במשך שנה תמימה?!'

ימים ספורים לאחר מכן חלפה בכפר מרכבה הדורה. בתוכה ישב רופא נכבד אשר הציג את עצמו כרופאו האישי של המלך. הפרופסור סיפר ליחידי סגולה, כי הוא בדרכו אל ארמון המלוכה לצורכי המלך, ורק עצר בכפר למנוחה קצרה...

כדרכן של שמועות, תוך זמן קצר ידעו כל בני הכפר מיהו האורח הנכבד, ולאן מועדות פניו. עד מהרה הגיעה אליו מאחוזת הפריץ משלחת מתרפסת,

ואז התגלה לפניהם סוחר העצים. הפריץ לא זיהה אותו - זקן לא היה לו, בעקבות האירוע המצער שעבר, ובמקום הלבוש היהודי שאותו הכיר הפריץ, היה לבוש כאחד הסוחרים העשירים...

הוא הציג לפני הפריץ כמה עצים, ותוך כדי כך הובילו למעמקי היער. ואז סמן לחתנו, ובין רגע התנפלו שניהם על הפריץ, היכו אותו מכות נמרצות בכל גופו, כשהיהודי קורא בכל מכה: "האם כלב הוא זה? הלא כבש הוא זה!" הפריץ נדהם, וניסה לזעוק לעזרה, אך עד מהרה הבין כי אין שום סיכוי שישמעו אותו מתוך היער...

לבסוף, כששוכנעו שניהם שהלקח הובן, הותירו את הפריץ מדמם בלב היער והלכו להם.

הפריץ הרשע שכב לו בחוסר אונים באמצע היער. רוכבו, שנותר מחוץ ליער, והמתין לו שעות על גבי שעות, החליט לחפש אחריו. לעת רדת הערב מצא אותו מעולף בין העצים, מיהר להעמיסו על העגלה, ודהר לעבר האחווה.

הקרירות שבתוכו, הן גורמות יסורים נוראים, ויש להסירן לאחר שניות ספורות. בתוך כוסות הרוח הניח היהודי ברזלים חדים שנועדו לסיים את המלאכה, ולהינעץ בשרו של הפריץ הרשע.

בטרם יצא משם, זכר היהודי עוד דבר אחד - הוא רשם באותיות גדולות: "לא כלב הוא זה - כי אם כבש!"...

כשסגר בלאט את הדלת אחריו, הודיע לבני המשפחה, כי הפריץ נירדם, והוא זקוק למנוחה בת שתיים עשרה שעות לכל הפחות! הוא הזהיר אותם שעליהם להימנע מלהיכנס אל החדר לפני תום הזמן הזה, משום שהתרופות המצויות בחדר עלולות לסכן אנשים אחרים. הוא נטל את שכרו ומיהר ללכת לדרכו.

כעבור שעתיים נחרדו כל בני הבית לשמע זעקותיו של הפריץ. הם פרצו פנימה בהיסטריה, ונדהמו לגלות אותו שוכב במיטה, מתפתל ביסורים נוראים, ומצביע בחרון לעבר הכיתוב שם.

"היהודי הארור שוב הצליח לסדר אותי... אני חייב למצוא לו מכה,

והתחננה בפניו שיבוא לרפא את הפריץ השוכב חולה אנוש, ומתענה ביסורי גוף ונפש.

הרופא, הלא הוא מידענו היהודי, סירב לשמע על כך. הוא טען כי הוא ממהר אל המלך, ואין לו זמן לעיכובים מן הסוג הזה... אך אנשי הפריץ לא ויתרו, ובסופו של דבר הציעו לו תשלום של עשרת אלפים דולר תמורת הביקור והטיפול!

כשהגיע הרופא לבית הפריץ, שמע אותו גונח ונאנח. הוא פנה לבני הבית ואמר, כי מדובר כאן בחולי גדול מאוד, ועליו לשבת ולהתבונן בעניין היטב, ומשום כך צריך הוא לסגור את הדלת, ולחשוב בשקט על דרך הרפואה הראויה למקרה כזה.

כשהחדר התרוקן, והדלת נסגרה - ניגש מיד לפעולה...

ראשית, הרדים את הפריץ בעזרת סם הרדמה. לאחר מכן הסיר את בגדיו והניח על גבו כוסות רוח. ריפוי בכוסות רוח היה צורת הרפואה המקובלת באותם ימים לעניינים רבים, אולם מאחר שכוסות הרוח מושכות את הבשר ושואבות את

כשהוא נשען על מקלו, אך שנאתו איימה להבעיר את כל הסובב אותו. הפריץ החל לתנות את הצרות שהסב לו היהודי, כשהוא מדלג כמובן, על חלק שלו במעל, וסיים בהכרזה כי הוא מוכרח למצוא את היהודי.

"האם יש בידך אי אלו חפצים של היהודי?" - שאל המכשף.

"נשאר בדי זקנו, פאותיו וכובעו" - השיב הפריץ.

פריץ המכשף בצחוק: "אם כך, הרי הוא בידינו כחומר ביד היוצר. עוד היום אוכל לתפוס אותו בעזרת השדים שלי, שעיימם אני נפגש בין אחת עשרה בלילה לחצות. אלא, שישנה בעיה אחת - לבדי לא אוכל להתגבר על היהודי הזה, ואיני רוצה לקחת שום איש, שכן העניין חייב להיות סודי ביותר מטעמים מובנים..."

"אני אתלווה אליך" - קרא הפריץ בהתלהבות, "את היהודי הנוכל אביא אני בעצמי לארמוני, ואגבה ממנו את חובו כלפי במושלם!"

"ובכן" - סיכם המכשף - "בלילה אבוא לכאן. עד אז עליך להכין ארון מתים גדול עם מנעול חזק. ביחד

שלעולם לא יצליח לקום ממנה!"... מלמל שוב ושוב, אך מה ביכולתו לעשות בעוד הוא שוכב במיטת חוליו?!

היהודי, אשר הכיר במידת רשעותו של הפריץ, הבין כי עדיין לא נכנעה רוחו, ואמר בליבו: 'אומנם נקמתי בו שתי נקמות - האחת על המכות שנתן לי, והשניה על לקיחת הכבש, אך מה עם גזיזת זקני ופאותי? עדיין חייב אני לו נקמה שלישית!'

ממרחק התעניין בקורותיו של הפריץ. שמע על דבר מחלתו ועל ההתאוששות האטית, ואז נודע לו כי הפריץ מחפש מכשף שימצא את היהודי ויטפל בו. 'מכשף?' - הרהר - 'ובכן, זה יכול להיות רעיון מוצלח!'

הוא התחפש למכשף - חבש לראשו כובע של המן, ועטה על גופו גלימות ובגדי מכשפים. לאחר מכן החל הוא לפרסם את עצמו, איך שהוא טיפל באנשים שונים - והמתין בסבלנות לפניית הפריץ.

ואכן, זו לא אחרה לבוא...

עד מהרה מצא את עצמו לפני הפריץ החבול, שהיה חבוש בכל גופו והתהלך

איתנו. היכנס לתוכו, ואני אקרא לך
לאחר שהשדים יסתלקו מכאן".

הפריץ לא חשב הרבה, ומיהר להיכנס
לתוך הארון, כשהוא מגיף אחריו את
הדלת. בין רגע נעל המכשף המדומה
את הארון, נעץ מסמרים לחיזוק
הדלתות, והחל לגרור אותו לעבר
הנהר. הפריץ שחש בטלטולים החל
לפחד ולזעוק לעזרה, בתשובה ענה לו
היהודי בקולו הרגיל: "האם כלב הוא
זה? הלא כבש הוא זה!"

הבין הפריץ כי היהודי נקם בו נקמה
שלישית והחל בועט ברגליו ובידיו
בארון - אך מאומה לא הואיל לו...
עתה הבין הוא כי היהודי מתכוון
להשליכו לנהר, הוא החל להתחנן
על חייו ולהבטיח לשפר את מעשיו.
כששמע אותו היהודי מתחנן ובוכה
מרה, צעק אליו: "בכוונתי היה לשרוף
אותך, אבל בגלל תחנוניך אני משאיר
אותך חי, נעול בתוך ארון המתים
הזה, עד שימצאוך. כל זאת בתנאי
שתשבע, שיותר לא תגרום רעה
ליהודי כל ימי חיידך!"

היעלמותו של הפריץ עורר בארמון
מהומה. אנשיו יצאו במהירות לחפשו,

נכנים לתוכו את היהודי, וכך לא יוכל
לחמוק מאיתנו גם אם יקרא לעזרה".

בשעה המיועדת עמד הפריץ מוכן
ומזומן. המכשף הגיע כמתוכנן,
ושניהם נשאו ביחד את הארון הכבד
לעבר הגשר הגדול, אשר מתחתיו
אמור המכשף לפגוש את השדים
הסרים למרותו.

כשהגיעו למקום, הניחו את הארון,
והמכשף נשא את עיניו והחל לתור
כה וכה.

"אתה מחפש משהו?" - התעניין
הפריץ.

"כן" - השיב - "אתה זקוק למקום
מסתור. אם יראו השדים אדם נוסף
איתי, הם לא יגיעו, לחילופין הם
עלולים לדרוש שתמכור להם את
נשמתך כמו שאני מכרתי את שלי...
אבל אין כאן שום מקום מסתור! מה
יהיה? זמננו הולך ואוזל!"

הפריץ נחרד, ומיהר לתור גם הוא
אחר מקום מסתור - אך לשוא. הגשר
היה חשוף כולו...

לבסוף אמר המכשף: "שמע נא, אדוני
הפריץ, הדבר המתאים ביותר שאני
מעלה על דעתי, הוא הארון שהבאנו

במצרים". לא היו אלו סתם מכות, היו אלו נקמות, אשר הבהירו להם היטב את עונשו של מי שמעז לפגוע בעם ה'.

פרעה אמר: "מי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקִלְוֹ... וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלַּח" (שמות ה, ב), והקב"ה אמר, כאשר עשה - כן יעשה לו, במדויק, וזהו "אשר התעללתי במצרים".

ורק לאחר יומיים מצאו אותו ספק חי ספק מת בתוך הארון... הוא שב לחיים, אך לא הצליח לחזור לתפקודו כבראשונה. דבר אחד לא העז יותר לעשות לעולם - לפגוע ביהודי...
 —————

הקב"ה הגדיר את המכות שהביא על המצריים - "אשר התעללתי

שלום בביתך

עין טובה - מחשבת האדם בתוך ביתו

אשר מכסה את ראשה. חיפש הבחור, ולא מצא בתוניס אישה צנועה הרוצה לכסות את ראשה. שינס מותניו והלך לג'רבה אשר היו שם קדושי עליון, ר' משה כלפון הכהן, ר' חי חזיתה הכהן שהם תפסו "בחבל כסף" את הקהל ואף אחד לא המרה את דבריהם. ומצא בחורה צדיקה.

"בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים ובזכותן עתידים אנו להיגאל" ראיתי סיפור נפלא מאוד המשקף כיצד צריך להתייחס האדם בביתו. הגאון ר' מצליח מאוזו הי"ד, סיפר שאחד מתושבי תוניס, בחור לומד תורה וירא שמיים ומשתכר טוב ב"ה, חיפש מאוד אשת חיל שתהיה צנועה

אותו אדם חזר הביתה בשמחה, ומספר הרב שעברו כמה שנים ואותו אדם חזר לרב ואמר לו שהוא שוב ישב עם אשתו והזכיר לה מה שהיא אמרה אז שהיא מכסה את ראשה רק בשבילו, ואמרה מיד, אני?, אני אמרתי דבר כזה?!, חס ושלום! אני בחיים לא הייתי אומרת דבר כזה, ואם בכל זאת אמרתי דבר כזה אז תדע שזה היה רק בשבילך. רק כדי לגדל אותך בעיניי ואותי בעיניך! להראות לך כמה אתה חשוב אצלי.

אז היא בסך הכל חשבה לתת קומפלימנט לבעלה, והוא חשב אחרת, שהיא עושה את מעשיה לא לשם שמיים.

רואים מכאן כמה האדם צריך לחשוב איך להגיב על דברי האישה, ולא חס ושלום מיד לחתוך ולהחליט שזו היא כוונתה.

יום אחד מגיע מיודענו לתפילה בבוקר, ולאחר התפילה ניגש לגאון ר' מצליח מאוזו ומבקש לדבר עם הרב כמה רגעים.

"כבוד הרב אני לא יודע מה לעשות", הרב יודע כמה הקרבתי לקבל אישה כשרה, אבל אני יושב איתה אתמול בארוחת הערב והיא אומרת לי תדע לך שכל מה שאני מכסה את ראשי זה רק בשבילך! ואם לא אתה לא הייתי מכסה, ואני הצטערתי מאוד.

אמר לו הרב אשריך שזכית! רבותינו אומרים משפט חשוב מאוד, "אין לך אישה כשרה בנשים אלא אישה שהיא עושה רצון בעלה" (תנא דבי אליהו רבה ט'). זכית באישה כזאת יקרה מאוד! שעושה רצון בעלה, לא כתוב שם שמכסה ראשה לשם שמיים, אלא שעושה רצון בעלה, והיא באמת עושה רצון בעלה וגם אומרת לך את זה שהיא עושה זאת בשבילך!

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה